

Spis treści

	Str.
Tomasz Berent, <i>Dźwignia finansowa i jej składowe: nowa koncepcja metodologiczna</i>	5
Gabriela Idzikowska, Krzysztof Burnos, <i>Zapewnienie niezależności w systemie badania sprawozdań finansowych w aspekcie regulacji międzynarodowych i projektu regulacji polskich</i>	21
Alicja Jaruga, Maciej Frendzel, <i>Proponowane kierunki zmian w zakresie kwalifikacji kapitałów własnych</i>	39
Edyta Jezierska, <i>Nadrzędne zasady rachunkowości w świetle zmian we współczesnej rachunkowości</i>	65
Przemysław Kabalski, <i>Koncepcja klasyfikacji kosztów w rachunku zysków i strat z perspektywy łańcucha wartości</i>	81
Monika Kotowicz-Śwital, <i>Określanie wartości klienta dla przedsiębiorstwa</i>	97
Sławomir Sojak, Paulina Dąbrowska, <i>Marka w sprawozdawczości finansowej – wyniki badań</i>	111
Sławomir Sojak, Tomasz Zimmnicki, <i>Wartość dodana sprawozdań finansowych wynikająca z ujawniania segmentów działalności według MSR 14</i>	135
Adam Żwirbła, <i>Metody analizy progu rentowności produkcji wieloasortymentowej</i>	165
Z historii rachunkowości	
Tomasz Sobczak, <i>Rachunkowość w szkolnictwie wyższym Polski międzywojennej</i>	205
<i>Apel o udział w Konkursie na najlepsze opracowania dylematów etycz-</i>	221

<i>nach</i>	<i>z</i>	<i>dziedziny</i>	<i>rachunkowości</i>	
.....				
<i>Konferencje naukowe w dziedzinie rachunkowości i zarządzania finansami w 2008 r. zorganizowane przez szkoły wyższe w Polsce</i>				231
.....				
<i>Informacja</i>		<i>dla</i>	<i>Autorów</i>	235
.....				

Dźwignia finansowa i jej składowe: nowa koncepcja metodologiczna

Tomasz Berent

Streszczenie

Niniejszy artykuł bada wpływ zadłużenia na stopę zwrotu z kapitału własnego, ze szczególnym uwzględnieniem zależności iloczynowej. W tym celu definiuje się mnożnik dźwigni finansowej. Następnie wprowadza się definicję współczynnika dźwigni finansowej, który jest szczególnym przypadkiem wcześniej zdefiniowanego mnożnika, obliczonego dla wartości oczekiwanej ROE. Siła dźwigni finansowej zależy od dwóch niezależnych źródeł: dźwigni prostej i dźwigni kosztowej. Artykuł podaje sposób pomiaru obydwu efektów.

Analizie poddano również wpływ dźwigni finansowej na ryzyko, mierzone odchyleniem standardowym stóp zwrotu. Znajomość wpływu dźwigni finansowej na wartość oczekiwaną stóp zwrotu z inwestycji wraz z odchyleniem standardowym stóp zwrotu pozwala lepiej uchwycić naturę samego zjawiska dźwigni finansowej.

Summary

Financial leverage and its components: pure leverage and cost leverage

The paper analyses the impact of financial structure on return on equity with special emphasis on the multiplier form of leveraged ROE function. Financial leverage multiplier is defined and subsequently used to define the financial leverage coefficient, which is shown to be a special case of the former calculated for the expected value of ROE. The impact of debt on return on equity stems from two independent sources: pure leverage and cost leverage. The paper identifies ways to measure the size of both effects. The impact of financial structure on risk measured by standard deviation of the returns is also analyzed. It is claimed that understanding of the impact of financial leverage on both:

expected values of returns as well as their standard deviation may help capture more adequately the nature of financial leverage.

Zapewnienie niezależności w systemie badania sprawozdań finansowych w aspekcie regulacji międzynarodowych i projektu regulacji polskich

*Gabriela Idzikowska
Krzysztof Burnos*

Streszczenie

Niniejszy artykuł przedstawia znaczenie niezależności w polskim systemie badania sprawozdań finansowych w kontekście zmian regulacji prawnych wprowadzonych Dyrektywą 2006/43/EC Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 roku w sprawie ustawowego badania rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych. Nowe zasady wprowadzają szereg wymogów zapewnienia niezależności zarówno na poziomie pracy biegłego rewidenta, jak i organów nadzorujących jego pracę. Niezależność została rozpoznana przez regulatorów jako kluczowy atrybut pracy biegłego rewidenta.

Summary

Independence in the statutory audit system

The paper targets the presentation of the weight of independence in the statutory audit system after the implementation of new legal regulation by Directive 2006/43/EC on statutory audit of annual accounts and consolidated accounts, amending Council Directives 78/660/EEC and 83/349/EEC. The new rules implement the independence requirements both at the auditor's work level and the oversight bodies level. The regulators recognized the independence as a key feature of auditor's performance.

Proponowane kierunki zmian w zakresie kwalifikacji kapitałów własnych

*Alicja Jaruga
Maciej Frenzel*

Streszczenie

Opracowanie przedstawia wstępne wnioski z prowadzonego przez amerykańską Radę Standardów Rachunkowości Finansowej badania w zakresie kwalifikacji kapitałów własnych oraz propozycje grupy roboczej Inicjatywy Proaktywnych Działań w zakresie Rachunkowości w Europie. W artykule obok omówienia podstawowych zasad koncepcji zaproponowanych przez FASB: koncepcji podstawowego prawa udziałowego, podejścia opartego na rozliczeniu w prawach udziałowych, podejścia opartego na ponownej ocenie oczekiwanych rezultatów oraz przygotowanej przez PAAinE koncepcji opartej na absorpcji straty, zostały przedstawione podstawowe różnice w odniesieniu do regulacji międzynarodowych i amerykańskich.

Summary

Proposed directions of changes in recognition of equity

This paper presents preliminary results of research conducted by Financial Accounting Standards Board relating to recognition of equity and proposals of the working group of Proactive Accounting Activities in Europe. The authors discuss general principles and criteria of equity recognition of proposed by FASB: the Basic Ownership Approach, the Ownership-Settlement Approach and the Reassessed Expected Outcomes Approach, as well as prepared by PAAinE the Loss Absorption Approach. Apart from that there are presented main differences between the proposed concepts and present international and American regulations.

Nadrzędne zasady rachunkowości w świetle zmian we współczesnej rachunkowości

Edyta Jezierska

Streszczenie

W artykule przedstawiono zmiany w zakresie nadrzędnych zasad rachunkowości na tle kierunków rozwoju współczesnej rachunkowości. W szczególności uwzględniono rozwiązania zawarte w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej. Obecnie rachunkowość jest ukierunkowana głównie na potrzeby informacyjne inwestorów. Nacisk kładzie się na pomiar wartości przedsiębiorstwa oraz na jego przyszłość. Najważniejszą częścią sprawozdania staje się bilans, a główną metodą wyceny wartość godziwa. Rachunkowość zaczyna dostarczać coraz więcej informacji, które charakteryzują się różnym poziomem wiarygodności. Te zmiany w rachunkowości wpływają także na jej podstawy metodologiczne. Niektóre nadrzędne zasady rachunkowości tracą znaczenie i są zastępowane nowymi – dotyczy to w szczególności zasady współmierności i zasady ostrożności.

Summary

Fundamental accounting principles in the light of changes in contemporary accounting

The article presents changes in the fundamental accounting principles in connection with new development directions of contemporary accounting. Solutions contained in International Financial Reporting Standards were given special attention. Nowadays, accounting is mainly concentrated on information needs of investors. The emphasis is placed on enterprise value measurement and the future of the enterprise. The balance sheet is becoming the main part of the financial statement and the main valuation method is the fair value method. Accounting provides more and more information which has a different level of reliability. These changes in accounting have impact on its methodological foundation. Some fundamental accounting principles are losing their significance and are replaced by new principles. It concerns especially the matching principle and prudence principle.

Koncepcja klasyfikacji kosztów w rachunku zysków i strat z perspektywy łańcucha wartości

Przemysław Kabalski

Streszczenie

Artykuł dotyczy klasyfikacji niektórych kosztów w rachunku zysków i strat w sprawozdaniu finansowym sporządzanym zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej. Zdaniem autora, dobrą perspektywą dla tej klasyfikacji jest koncepcja łańcucha wartości. Przyjęcie takiej perspektywy uzasadnia m.in. ulokowanie kosztów napraw gwarancyjnych oraz badań i rozwoju bezpośrednio obok kosztów produkcji. W ten sposób będzie możliwe odzwierciedlenie w rachunku zysków i strat procesu tworzenia wartości przez przedsiębiorstwo.

Summary

Concept of costs classification in the profit and loss account from the point of view of the value chain

The article addresses the issue of classification of certain costs in the profit and loss account prepared according to International Financial Reporting Standards. In the author's opinion the value chain concept is a good perspective for classification of costs. Such a perspective gives reason to place costs of warranty repairs and research and development

costs together with production costs. Thus it will be possible to show in the profit and loss account the process of value creation by the entity.

Określanie wartości klienta dla przedsiębiorstwa

Monika Kotowicz-Śwital

Streszczenie

Obecnie najważniejszą rolę w tworzeniu wartości przedsiębiorstw przypisuje się nieuchwytnym zasobom przedsiębiorstwa. Klient jest jednym z nieuchwytnych zasobów, ukrytych składników wartości firmy, które nie podlegają formalnej klasyfikacji w ramach tradycyjnej rachunkowości. Z tego powodu klient jako zasób stał się przedmiotem zainteresowania rachunkowości zarządczej. Nowoczesne narzędzia rachunkowości zarządczej dostarczają wielu różnych wskaźników, dzięki którym można dokonać precyzyjnego opisu i pomiaru kapitału klienta. Żaden jednak ze wskaźników nie oddaje w pełni potencjału tkwiącego w klientach jako strategicznym zasobie przedsiębiorstwa. Powstaje zatem potrzeba stosowania jednego syntetycznego wskaźnika, który mógłby zaspokoić potrzeby kadry zarządzającej.

Summary

The measurement of customer value for a company

At present, the most important role in creating value of enterprises is attributed to intangible assets. The customer is one of such intangible assets, a hidden resource that is not subject to formal classification in traditional accounting. That is why the customer, as an asset, has become an object of interest of management accounting. Nowadays, advanced tools of management accounting provide many various indicators thanks to which it is possible to make a precise description and measurement of the customer capital. However, none of these indicators fully reflects the potential of customers a strategic resource of the enterprise. Thus, a synthetic indicator should be used which would satisfy the needs of the company's management.

Marka w sprawozdawczości finansowej – wyniki badań

Sławomir Sojak
Paulina Dąbrowska

Streszczenie

Rozwój gospodarki rynkowej przyniósł zaostrzenie walki konkurencyjnej i spowodował wzrost niepewności oraz zmienności warunków, w których funkcjonują przedsiębiorstwa. Na rynku pojawiła się ogromna liczba produktów wykazująca podobne cechy funkcjonalne. Zasobem, który pozwala odróżnić produkty firmy od oferty konkurencji jest marka. Jest ona niepowtarzalna i trudna do imitacji, dzięki czemu stanowi podstawowe narzędzie walki z naśladowcami i konkurencją.

Marka nabiera coraz większego znaczenia. W wielu przypadkach jest najcenniejszym składnikiem majątku firmy, a jej wartość nierzadko przekracza sumę pozostałych aktywów. Dobrze zarządzane i znane marki przynoszą swoim właścicielom ogromne korzyści w postaci opłat licencyjnych, są również coraz częstszym przedmiotem transakcji handlowych, powodując zmiany w wynikach finansowych firm. Marka daje nieograniczone możliwości w pozyskiwaniu dodatkowych dochodów.

W artykule przedstawiono wyniki badań, których celem było ustalenie informacji o marce wykazywanych w raportach rocznych polskich spółek z 2006 roku i porównanie ich z informacjami ujawnianymi w roku 2003. Badania wykazały, w jakim tempie rośnie zainteresowanie marką przez polskie przedsiębiorstwa. Analizy raportów rocznych polskich spółek z 2003 oraz 2006 roku informują, że zakres ujawnień na temat marki znacznie się zwiększył.

Summary

Brand in financial statements – research results

Development of market economy brought hard competition and caused increasingly uncertainty and changes conditions for companies. On the market appeared huge amounts of products with similar functional features. Brand is a resource which allows a product to be differentiated from competitive goods. Brand is unique and hard to imitate, which is why it is a main tool in struggle with competition.

Brand is more and more important nowadays. In many cases brand is the most valuable asset, and its value outstrips all other assets. Well known and valuable brands provide long-term advantages for their owners like license interest, they are also increasingly the subject of commercial transactions, which causes changes in companies' financial results. Brand gives unlimited possibilities in creating additional income.

Wartość dodana sprawozdań finansowych wynikająca z ujawnienia segmentów działalności według MSR 14

*Ślawomir Sojak
Tomasz Zimnicki*

Streszczenie

Segmenty działalności w sprawozdawczości finansowej polskich jednostek gospodarczych są zjawiskiem względnie nowym. W literaturze przedmiotu brak jest informacji na temat praktycznego zastosowania MSR 14 *Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności* przez jednostki gospodarcze oraz płynących z tego korzyści dla inwestorów.

W artykule zaprezentowane zostały wyniki badania przeprowadzonego na grupie dwunastu przedsiębiorstw obowiązanych standardem, z regionu województwa Kujawsko-Pomorskiego. Obejmowało ono analizę informacji o segmentach działalności zamieszczonych w raportach okresowych. Celem badania była weryfikacja praktycznego zastosowania standardu, którą podzielono na dwie części. W pierwszej dokonano porównania informacji ujawnionych w stosunku do wymaganych standardem. W drugiej natomiast – oceny wartości dodanej dla inwestorów z ujawnionych informacji o segmentach działalności.

Summary

Financial reporting value added deriving from IAS 14 application

Disclosure of segment information by Polish entities is a relatively new phenomenon. In the literature of the subject there is no information about practical application of IAS 14 Segment Reporting by entities or about information deriving from it to investors.

This article presents the results of research that was conducted on a group of twelve companies from Kujawsko-Pomorskie province. The research includes analysis of information about segments of activity disclosed in financial statements. The aim of the research was verification of practical application of the standard. It was carried out in two parts. In the first part disclosed information was compared to that required by the standard. In the second part an assessment was made of the added value to investors from information about segments of activity.

Metody analizy progu rentowności produkcji wieloasortymentowej

Adam Żwirbla

Streszczenie

Prawie każdą produkcję w dzisiejszych czasach charakteryzuje ogromna złożoność i różnorodność. Istnieje więc potrzeba doskonalenia analizy CVP, a często oczekuje się nowych, lepszych narzędzi badawczych.

W artykule podjęto próbę przedstawienia i wyjaśnienia istoty funkcjonujących w literaturze koncepcji stosowanych w analizie *koszt-wolumen-zysk* w przypadku produkcji wieloasortymentowej.

Autor artykułu pragnie także wyjaśnić dyskusyjny problem współzależności między strukturą sprzedaży a progiem rentowności produkcji wieloasortymentowej.

Summary

The methods of break even analysis for multiple production

Almost every production is nowadays characterized by great complexity and diversity. Therefore the methods of CVP analysis need to be improved and new, better research tools must be developed.

This article attempts to present and explain the concepts in using cost-volume-profit analysis for a multiproduct company.

The author of this article also tries to explain the controversial problem of interdependence between the structure of production and the break even point for multiple production.

Z HISTORII RACHUNKOWOŚCI

Rachunkowość w szkolnictwie wyższym Polski międzywojennej

Tomasz Sobczak

Streszczenie

Celem artykułu była identyfikacja przedmiotów, w ramach których przekazywano wiedzę z rachunkowości w szkolnictwie wyższym Polski międzywojennej. W stosunku do niektórych szkół ustalono nazwiska osób, które prowadziły te zajęcia dydaktyczne. Rachunkowość – jako przedmiot studiów – występowała w programach nauczania wszystkich ówczesnych wyższych szkołach ekonomicznych, a także niektórych wydziałów uniwersyteckich. Wykłady z rachunkowości były prowadzone także w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, Akademii Nauk Politycznych w Warszawie, Wolnej Wszechnicy Polskiej i Politechnice Lwowskiej.

Zwrócono uwagę na znaczne zróżnicowanie w nazwach przedmiotów w ramach których prezentowano treści typowe dla rachunkowości. Należy przyjąć, że pewne zagadnienia rachunkowości były omawiane w trakcie wykładów z przedmiotów prawnych i skarbowych. Wykłady z rachunkowości były prowadzone przez wybitnych przedstawicieli nauki i praktyki.

Summary

Accounting in higher education in interwar Poland

The purpose of this article was identification of courses in which accounting was taught at higher education establishments in interwar Poland. For some of the schools the names of persons teaching such courses were identified. Accounting – as a subject of

study – was included at the time in the curricula of all higher economic schools and also of some university faculties. Lectures in accounting also were given at the Main School of Agricultural Economy, Academy of Political Sciences in Warsaw, Free Polish University and Lvov Technical University.

Considerable variations were found in the names of courses in which accounting was taught. It can be assumed that certain elements of accounting were discussed during lectures on legal and fiscal matters. Lectures in accounting were run by outstanding academics and practitioners.